

voor dit onderwerp bestaat en door het groote aantal beschrijvingen van voorbeelden uit de praktijk het gevaar bestaat, dat men door de boomen het bosch niet meer ziet.

Daarnaast kunnen echter eenige bezwaren naar voren worden gebracht:

- 1e. Vooral het eerste gedeelte van het boek, dus niet het psychologische deel, vertoont een groot gemis aan illustraties uit de praktijk. Naar onzen smaak kan de stof wel wat meer concreet worden behandeld, zoodat er ook een beter begripen van het „waarom” (wat toch een van de doeleinden van dit boek is) wordt bereikt.
- 2e. Te veel is o.i. de nadruk gelegd op de algemeene grondslagen van de bedrijfsorganisatie en te weinig op de speciale hoofdstukken. Dit blijkt duidelijk uit het register, waarin een opsomming wordt gegeven van de behandelde begrippen. Hierin ontbreken b.v.: documentatie, functie-analyse, planning, loon- en werkclassificatie; begrippen, die van groote beteekenis zijn in de dagelijksche praktijk van de organisatie.
- 3e. Weinig of niets vindt men in dit boek terug van de bekende theoretische analyses, die b.v. aan de Amsterdamsche Universiteit worden gegeven. Schr. is er niet bang van zijn eigen terminologie te bezigen, doch het komt ons voor, dat begrippen als de hiërarchisch-functionele en functioneel-hiërarchische organisatie een scherp onderscheidend karakter missen. Er is o.i. een te weinig voortbouwen op de bestaande terminologie.
- 4e. Wordt er naar onze meening te weinig de nadruk gelegd op het coördineerende element in het organiseren. In alle hulpmiddelen, die men tegenwoordig op bedrijfsorganisatorisch gebied gebruikt, komt dit element sterk naar voren. De planning heeft o.a. ten doel de verloren gegane coördinatie tusschen inkoop, productie en verkoop te herstellen, de budgetteering stelt den leider van het bedrijf in staat een inzicht te krijgen in het resultaat van de uitvoering, de arbeidsanalyse geeft de leiding een indruk van de mogelijkheid van verbeterde methoden.

Samenvattend kunnen wij zeggen, dat dit boek vooral voor den abstract-ingestelden lezer aanleiding zal zijn tot een nadere bezinning op de behandelde principes. Het laatste gedeelte daarentegen is van beteekenis voor allen, die belang hebben bij organisatie-werk en zal door velen met graagte worden gelezen.

UIT HET BUITENLAND.

Restitutie van Excess Profits Tax.

De Redactie van Accountancy behandelt in het Aprilnummer bovengenoemd onderwerp waaraan het volgende is ontleend.

De restitutie van Excess Profits Tax is aan enkele voorwaarden gebonden. De voornaamste voorwaarde is, dat het netto bedrag van de restitutie zal worden aangewend tot „development or re-equipment” van het bedrijf. Het bedrag blijft beschikbaar, totdat het op een dergelijke wijze is besteed! Voorts mag dat deel van de restitutie, dat niet op deze wijze is aangewend, niet direct of indirect worden uitgekeerd in den vorm van remuneratie, dispositie of leeningen, dividend e.d. ten gunste van vennoten, aandeelhouders of eigenaren. Als methode van indirecte uitkeering wordt genoemd kapitalisatie met het doel bonus aandelen of obligaties uit te geven, of de stortingsplicht op niet volgestorte aandelen te verminderen.

De restitutie wordt verleend aan ieder, die een verklaring aflegt, dat hij zich aan de gestelde eischen zal houden. Op aanvraag van de Belas-

tingen moet hij die rekeningen overleggen of andere inlichtingen verstrekken, welke kunnen dienen om vast te stellen op welke wijze het ontvangen bedrag is besteed.

Talrijke vraagstukken komen naar voren doch de Wet verschaft niet veel ophelderingen.

Wat moet verstaan worden onder uitbreiding en wat onder „re-equipment?” Onder de uitgaven, waarvan het twijfelachtig is, of zij hiertoe gerekend kunnen worden, kunnen genoemd worden reclame, de aanstelling van meerdere reizigers, langdurige buitenlandsche reizen, enz. Het is merkwaardig, dat terwijl de Wet de plicht aan den onderteekenaar van een verklaring oplegt, alle gewenschte inlichtingen te geven, er geen bepaling is opgenomen binnen welken tijd het gerestitueerde bedrag moet worden besteed en of dat deel, hetwelk niet voor uitbreiding of herinvesteering is aangewend, moet worden terugbetaald. Indien men zich niet houdt aan de afgelegde verklaring, kan het bedrag in zijn geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd, doch overigens schijnt het, dat de belastingbetaler gerechtigd is het geld onder zijn berusting te houden, zelfs indien hij het niet gebruikt voor het aangegeven doel.

Ook worden de moeilijkheden niet opgelost voor het geval dat in een bepaalde bedrijfstak voor de afgelopen jaren geen gelden voor uitbreiding beschikbaar mochten worden gesteld. In dergelijke gevallen kan de aangeslagene het geld terugkrijgen, doch kan dit slechts aanwenden bij een gewijzigd begrip van de woorden „development” en „re-equipment”. Het is twijfelachtig of de autoriteiten hier hun medewerking zullen verlenen.

Het is denkbaar, dat zij geen bezwaren heeft in die gevallen waar het geld gebruikt is voor uitgaven, die normaliter ten laste der exploitatierekening kunnen worden gebracht. De ontvanger der restitutie mag geen onmiddellijk persoonlijk voordeel genieten, doch het schijnt redelijk hem toe te staan het geld zoodanig te gebruiken, dat het hem grootere winsten in de toekomst oplevert. Dit, inderdaad, schijnt het gevolgde principe te zijn, want uitbreiding en herinvesteering zullen slechts worden toegepast met het doel om grootere winsten te maken.

Verdere officieele toelichtingen zullen noodig blijken om vast te stellen, of onze interpretatie van dit principe door de Belastingen wordt gedeeld.

Het hoofddoel van de vroegere wetgeving was ongetwijfeld, dat een dergelijke restitutie zou worden gebruikt om het zakenleven van het land op te bouwen en om de verwoestingen van den oorlog te helpen overwinnen. Het principe was theoretisch gezond, doch de practische uitvoering kan ongelijkheden en zelfs onrechtvaardigheden veroorzaken tusschen den eenen en den anderen belastingbetaler.

De Redactie besluit met de opmerking, dat de moeilijkheden zoo groot zijn, dat verdere wettelijke definities en ophelderingen noodig zullen blijken te zijn.

Kapitalisatie van Reserves.

In hetzelfde nummer van Accountancy komt een artikel voor, geschreven door F. W. Forge, naar aanleiding van een verordening betreffende het opnemen van nieuw geld op de kapitaalmarkt, waarbij kapitalisatie van reserves door de uitgifte van nieuwe aandelen zonder nieuw geld op te nemen wordt verboden. Hierbij werd algemeen verondersteld, dat de werkelijke bedoeling van dit verbod is een stokje te steken voor het uitkeeren van grootere bedragen zonder het dividend te verhoogen.

De schrijver betoogt dat, indien dit waar is, dit een zaak voor een af-

zonderlijke overweging vormt, doch dat dit geen motief kan zijn bonus emissies te verbieden.

De aanleiding van de uitkeering van een bonus doet zich voor, indien de ondernemingen jaar op jaar het risicodragend kapitaal hebben vergroot, zonder het nominale aandeelenkapitaal te vergrooten over welk kapitaal dividenden worden betaald, zoo, dat de opbrengst over het nominale kapitaal progressief is gestegen, zelfs indien de winstcapaciteit van het risicodragend kapitaal is gedaald. De rechtvaardiging voor een bonus emissie is gelegen in het feit, dat het nominale kapitaal in juister verhouding tot het risicodragend kapitaal wordt gebracht en dat de gepubliceerde dividendcijfers (waaraan een ongerechtvaardigde aandacht wordt besteed) minder misleidend worden als een aanwijzing voor de winstcapaciteit van het vermogen der onderneming.

In plaats van bonus emissies te verbieden zou het volgens den schrijver, de plicht van den Chancellor of the Exchequer zijn deze in de daarvoor in aanmerking komende gevallen aan te moedigen. Het zou te ver voeren deze gevallen te behandelen, doch in het algemeen kan men stellen, dat ingehouden winsten, welke permanent in de onderneming worden aangewend in den vorm van kapitaal tot uiting moeten komen. Hier wordt tegen aangevoerd, dat dit de dividendfluctuaties zou accentueeren. Het antwoord van den schrijver hierop is, dat alleen de percentages doch niet de ontvangsten zouden fluctueeren en overigens ligt het in de natuur van dividenden om te fluctueeren.

Een ander voordeel is, dat de uitgifte van bonus aandeelen verhindert, dat de prijs van een aandeel stijgt tot een niveau, waarop de handel bemoeilijkt wordt.

De argumenten voor een juiste uitgifte van bonus aandeelen schijnen overtuigend te zijn, speciaal in een wereld, waarin steeds meer menschen zijn geroepen hun meeningen te baseeren op feiten, die al te gemakkelijk verkeerd worden verstaan.

De schrijver behandelt daarna de nadeelen, die aan een bonus-uitgifte zijn verbonden en gaat na, hoe deze overwonnen kunnen worden.

Een uitgifte van bonus aandeelen kan tot doel hebben ontduiking van sur-taxe te vergemakkelijken of persoonlijk voordeel te verkrijgen door de fluctuaties in de beursprijs. Vroeger diende een dergelijke emissie wel tot windowdressing, vooral bij banken om deposito's aan te trekken.

Van deze drie gevallen komt het laatste vrijwel niet voor, terwijl het tweede van weinig belang is voor een bona fide belegger.

Wat betreft de ontduiking van sur-taxe, wordt de volgende methode vaak gevolgd. Een vooruitgaande onderneming keert jaarlijks een scrip bonus uit in plaats van, of als een alternatief van een kasdividend. Deze politiek is te billijken uit het oogpunt van de onderneming. Voor de beleggers komt dit vooral vermogende beleggers ten goede, namelijk den sur-taxe payers. Dit voordeel gaat dan ten laste van den schatkist. In hoeverre alle ondernemingen die over een behoorlijke reserve beschikken zullen worden gedwongen in het belang van de Inland Revenue een deel van hun nettowinst in contanten uit te keeren is een vraagpunt voor de huidige regeering. Er zijn er, die zouden willen voorschrijven, dat alle winsten boven het bedrag benoodigd voor een efficiënte bedrijfsvoering moeten worden uitgekeerd, hoewel de huidige officieele meening sterk gekant is tegen verhoogde winstuitkeeringen in welken vorm ook. Doch welke beslissing genomen wordt inzake winstuitkeeringen, hier is zeker geen aanleiding voor een in den ban doen van bonusuitkeeringen, in tegenstelling met andere vormen van winstuitkeering.

Indien echter scripdividenden worden uitgekeerd in het geval, dat geen uitbreidingen hebben plaats gehad en dat klaarblijkelijk geen voldoende fondsen aanwezig zijn, vinden in feite uitkeeringen uit kapitaal plaats. Dit geval kan worden voorkomen, door den eisch te stellen, dat de bonus moet corresponderen met een werkelijke toename van het in de onderneming gestoken kapitaal.

Public Accounting as a Career.

In het Aprilnummer van *The Journal of Accountancy*, het officieele blad van *The American Institute of Accountants*, komt een artikel voor van het *Committee on Education* van bovengenoemd Instituut, over de vooruitzichten van het vak in Amerika. Het is de tekst van een brochure, onlangs uitgegeven door de Commissie ten behoeve van hen, die zich nog een beroep moeten kiezen. Hierin wordt vermeld, over welke persoonlijke eigenschappen men moet beschikken en welke opleiding benodigd is voor een succesvolle carrière als accountant. Aangezien hier ook het licht wordt geworpen over de Amerikaansche toestanden, komt het mij niet ondienstig voor eenige gedeelten uit dit artikel over te nemen.

Na een overzicht van de werkzaamheden, welke de accountant heeft te verrichten, opgesomd te hebben, wordt het volgende opgemerkt:

Werkzaamheden als deze vereischen een gezond oordeel en hooge betrouwbaarheid, zoowel als een gedegen opleiding. De Accountant moet bekwaam zijn om gecompliceerde problemen te analyseeren en op te lossen. Hij moet leeren te onderscheiden tusschen gewichtige en onbelangrijke details. Hij moet in staat zijn de resultaten van zijn analyse duidelijk in woord en geschrift weer te geven. Aangezien een groot deel van zijn werk hem in aanraking brengt met de leiders van ondernemingen moet hij in staat zijn met hoog gekwalificeerde zakenmensen op gelijke basis te verkeereren.

Bovenal moet de Accountant onafhankelijk in denken en doen zijn. Dit moet inderdaad zijn kenmerkende karaktereigenschap zijn.

Iemand die een gemakkelijk baantje zoekt, moet geen accountant worden. Om succes te boeken moet men lange perioden van taai werk, constante oplettendheid, voortdurende studie en onderzoek doormaken. De werkuren, de plaats van het onderzoek en de aard van het werk zullen zeer uiteenloopen. Bij gelegenheid kan het noodzakelijk zijn tegen de klok te werken, teneinde een rapport gereed te maken voor een uitgeschreven vergadering.

Classificatie van het personeel:

1. Junior accountant.
2. Semi-senior or senior assistent accountant.
3. Senior accountant. .
4. Supervisor, Supervising Senior, Managing Senior or Manager.
5. Principal or partner.

Uit de taakomschrijvingen blijkt, dat de onder 1, 2 en 3 genoemden, overeenkomen met 3e, 2e en 1e assistenten hier te lande.

Voor de Junior Accountant wordt een tijdvak van 3 jaar genoemd, hetgeen voor onze verhoudingen rijkelijk lang is. Er wordt echter bijgevoegd, dat sommigen vlugger vooruitgaan. Voor Semi-senior Accountant wordt een tijd van 2 jaar of langer genoemd.

De Senior Accountant leidt en beoordeelt het werk van zijn assistenten, voert het meer belangrijke werk van het onderzoek uit, bespreekt vraagstukken met het personeel van den cliënt en schrijft het rapport. Langzamerhand lost hij vraagstukken zelfstandig op en zijn vooruitgang hangt af van zijn technische bekwaamheden.

De Supervisor of Manager tenslotte is te vergelijken met onze medewerker.

Alhoewel vergelijkingen niet op hun plaats zijn, daar de levensstandaard geheel verschillend is, wil ik als curiositeit deze toch noemen.

Beginsalarissen zijn gunstiger dan in andere beroepen. Gedurende de afgelopen jaren varieeren deze van \$ 1200 — 1800, afhankelijk van de plaats der vestiging. Over het algemeen kunnen leden van de staf tot \$ 10.000 verdienen, hoewel gelijk in andere beroepen, niet iedereen deze hoogte bereikt. Op de hogere plaatsen wordt het salaris veelvuldig gebaseerd op een winstdeeling of junior partnership-overeenkomst. Slechts weinige partners of firmanten in een goede praktijk verdienen minder dan \$ 10.000 en velen hebben inkomens van meer dan \$ 25.000, sommigen van meer dan \$ 50.000.

Als persoonlijke eigenschappen, benodigd voor het accountantsberoep, worden genoemd:

1. High moral character,
2. Imagination, initiative and perseverance,
3. Pleasing personality,
4. General cleanliness and smartness of appearance,
5. Self-assurance and willingness to accept responsibility,
6. Ability to talk and write effectively,
7. Tact in dealing with others,
8. Qualities of leadership,
9. Professional sense of service.

De opleiding omvat een gedegen studie van theorie en praktijk van accountancy, kostprijsberekening en controleleer en voorts van eenige gespecialiseerde onderwerpen als belastingrecht, overheidsadministratie enz. Ook de studie van wetkennis is opgenomen.

Als ondergrond voor deze opleiding is eenige kennis van natuurkunde, vreemde talen, aardrijkskunde, geschiedenis en letterkunde wenschelijk.

De examens samengesteld door het American Institute of Accountants worden erkend in 42 Staten. Wat de praktische ervaring betreft, die wordt vereischt, voordat een candidaat het C. P. A. examen kan afleggen, of voordat het C. P. A. diploma wordt uitgereikt, varieert in de verschillende Staten. Eenige praktische ervaring in accountancy of handelspraktijk wordt meestal verlangd voordat het examen kan worden afgelegd. Een ervaring in accountancy van twee tot zes jaar is gewoonlijk benodigd voor het verkrijgen van het diploma.

Het aantal C. P. A.'s in Amerika bedraagt meer dan 25.000. Deze zijn georganiseerd in beroepsverenigingen, waarvan het American Institute de nationale organisatie meer dan 9000 leden telt. De verenigingen der verschillende staten tellen ongeveer 15.000 leden.

Vrouwen vinden een plaats van toenemend belang in accountancy. Er zijn ongeveer 300 vrouwelijke C. P. A.'s. Velen van hen zijn lid van het American Institute. Zij zijn tevens georganiseerd in de American Woman's Society of Certified Public Accountants, welke vereniging in 1933 werd opgericht.

Voorts zijn er nog een aantal actieve en invloedrijke organisaties als de Nationale Association of Cost Accountants, de Controllers Institute of America en het Institute of Internal Auditors. Een leiding gevende nationale organisatie, wier werkzaamheden voornamelijk liggen op het gebied van opleiding en onderzoekingen, is de American Accounting Association. Het ledental omvat opleiders in colleges, public-accountants en accountants werkzaam in particulieren en overheidsdienst.

Ook is er nog een accountants broederschap, Beta Alpha Psi, welke

18 kapitfels telt, gevestigd bij verschillende universiteiten door het geheele land. De werkende leden worden gekozen uit accountancy studenten, die uitmunten in hun studie. De eereleden worden gekozen door werkende kapitfels uit certified public accountants of andere prominente accountants.

CH. H.

NEDERLANDSCH INSTITUUT VAN ACCOUNTANTS

In de Buitengewone Algemeene Vergadering van 20 September 1946 zijn de volgende Heeren tot lid benoemd:

H. Brandenburg, Amsterdam; J. H. Broers, Amsterdam; J. J. Büning, Amsterdam; S. Deijs, Amsterdam; J. H. Engels, Amsterdam; J. Flothuis, Amsterdam; J. R. Gerrese, Rotterdam; J. Th. v. Ginkel, Amsterdam; W. J. A. v. d. Heijden, Amsterdam; A. B. Konijn, Amsterdam; J. G. v. d. Meijden, Ginneken; J. B. Schlüter, Rijswijk; H. J. W. Stegeman, Rotterdam; A. Visser, Amsterdam; P. H. Visser, Amersfoort; L. J. J. v. d. Waart, Amsterdam; H. A. Wingelaar, Haarlem.

INGEKOMEN BOEKEN.

Dr. W. Kreukniet, Leerboek van het boekhouden, Deel I. Ned. Uitgevers Mij. N.V. Leiden.

Drs. A. M. Groot, Contrôle op bedrijfsbeheer en bedrijfsefficiency door variabele budgetteering. Uitgever J. Muusses, Purmerend. Prijs gebonden f 4.50.

Rapport aangaande de wenschelijkheid eener verdere ontwikkeling van het bouwkaswezen in Nederland en aangaande de wenschelijkheid van het in het leven roepen eener wettelijke regeling betreffende de bouw-kassen, uitgebracht aan Z.E. den Minister van Financiën door de Staatscommissie ingesteld in de maand Juni 1943 door den Secretaris-Generaal voor Bijzondere Economische Zaken, Alg. Landsdrukkerij 's-Gravenhage. Prijs f 5.—.

J. v. d. Plas, De Schadeverzekering Mij. Ned. Uitgevers Mij. N.V. Leiden, Prijs gebonden f 5.90.

G. H. Rigter, Kameraalstijl en Overheidsadministratie. Ned. Uitgevers Mij. Leiden. Prijs gebonden f 7.25.

N. A. Kemp, De wet op de vermogensaanwasbelasting. Uitgever W. J. Thieme & Cie. Zutphen. Prijs f 2.50.

REPERTORIUM VAN LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: Centrale Documentatiedienst inzake bedrijfsorganisatie N.V. (C.D.B.)

TIJDSCHRIFTENREPERTORIUM

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

Tien in plaats van twaalf rekeningsperioden

Ullmann, A. F. — Door indeeling van het jaar in tien perioden met een gelijk aantal werkdagen wordt een besparing van 17% op den boekhoudkundigen arbeid ver-